

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Бухгалтерський облік

Шифр та назва спеціальності

072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Інститут

ННІ Економіки менеджменту і міжнародного бізнесу

Освітня програма

Фінанси і банківська справа

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр

3

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Кузнецова Світлана Олександрівна

Svitlana.Kuznetsova@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів (НТУ «ХПІ»)

Авторка понад 80 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Бухгалтерський облік», «Міжнародні стандарти фінансової звітності», «Фінансовий облік I»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на оволодіння методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

Мета та цілі дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» полягає у формуванні системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - іспит.

Компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК10. Здатність працювати у команді.
- ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК12. Здатність працювати автономно.
- СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
- СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.
- СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
- СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Результати навчання

- ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
- ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
- ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
- ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 150 год. (5 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 86 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» відповідно до структурно-логічної схеми викладення дисциплін, безпосередньо спирається на наступні дисципліни «Вступ до спеціальності. Ознайомча практика», «Основи підприємництва», «Економічна статистика», «Економіка підприємства», «Правознавство», «Економічна інформатика».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій. Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до

реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Господарський облік, його суть і характеристика

Господарський облік та його види. Облікові вимірники. Бухгалтерський облік як інформаційна система. Поняття та сутність бухгалтерського обліку. Користувачі бухгалтерської інформації.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

Предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку.

Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їх використання на підприємстві

Загальна характеристика методу бухгалтерського обліку. Елементи методу бухгалтерського обліку та їх поняття.

Тема 4. Бухгалтерський баланс

Бухгалтерський баланс, як елемент методу бухгалтерського обліку. Зміст та побудова балансу. Типи балансових змін під впливом господарських операцій підприємств. Порядок читання балансу

Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Загальні поняття, зміст та структура активних та пасивних рахунків бухгалтерського обліку. Подвійний запис: сутність та значення. Синтетичні і аналітичні рахунки. Узагальнення даних обліку. Принципи класифікації бухгалтерських рахунків. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і структурою.

Тема 6. Документація, інвентаризація

Документи як джерело первинної інформації. Обов'язкові реквізити первинних бухгалтерських документів. Вимоги до оформлення первинних бухгалтерських документів. Класифікація документів. Види інвентаризації. Порядок терміни проведення інвентаризації. Відображення в обліку результатів інвентаризації.

Тема 7. Оцінювання і калькуляція в системі бухгалтерського обліку

Сутність та значення вартісної оцінки. Оцінка об'єктів обліку. Суть та об'єкти калькулювання. Облік витрат за елементами. Облік витрат за статтями.

Тема 8. Облік основних господарських процесів

Методологічні засади обліку господарських процесів. Облік процесу постачання. Облік процесу виробництва. Облік процесу реалізації.

Тема 9. Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на підприємствах

Сутність та зміст облікових реєстрів. Класифікація облікових реєстрів. Способи виправлення помилок в облікових реєстрах. Форма бухгалтерського обліку як технологія облікового процесу. Форма обліку Журнал-Головна. Меморіально-ордерна форма. Журнально-ордерна форма. Діалогова форма ведення бухгалтерського обліку.

Тема 10. Формування фінансової звітності підприємства

Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал та Примітки до звітів. Правила складання та форми фінансової звітності затверджені НП(С)БО 1.

Теми практичних занять

Тема 1. Господарський облік, його суть і характеристика

Сутність і принципи бухгалтерського обліку.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

Предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку.

Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їх використання на підприємстві

Методичні прийоми бухгалтерського обліку.

Тема 4. Бухгалтерський баланс

Складання бухгалтерського балансу. Вплив господарських операцій на баланс.

Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Рахунки бухгалтерського обліку. Журнал реєстрації господарських операцій.

Узагальнення даних обліку. Подвійний запис як елемент методу бухгалтерського обліку.

Тема 6. Документація, інвентаризація

Документація як елемент методу бухгалтерського обліку. Інвентаризація на підприємстві.

Відображення результатів інвентаризації в обліку.

Тема 7. Оцінювання і калькуляція в системі бухгалтерського обліку

Облік витрат за елементами. Облік витрат за статтями.

Тема 8. Облік основних господарських процесів

Особливості обліку основних господарських процесів

Тема 9. Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на підприємствах

Складання форм бухгалтерського обліку.

Тема 10. Формування фінансової звітності підприємства

Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання розрахункового завдання, яке включає практичну частину.

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література:

1. Краєвський В. М., Колісник О. П. та ін. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник — Київ: КНЕУ, 2021. — 300 с.
2. Соболев В. М. та ін. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник — Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2020. — 222 с.
3. Тищенко Т. В., Шведова О. П. Фінансовий облік: Підручник — Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2023. — 280 с.
4. Мельник В. М., Зубкова Н. І. Бухгалтерський облік в Україні: Підручник — Вінниця: ВНТУ, 2022. — 240 с.

Додаткова література:

5. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / Т. В. Давидюк, О. В. Манойленко, Т. І. Ломаченко, А. В. Резніченко. – Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. – 392 с.
6. Косяк А. П. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / А. П. Косяк, А. В. Зубенко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 326 с.
7. Бухгалтерський облік [Електронний ресурс] : метод. вказівки до виконання курсового проєкту для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. 071 "Облік і оподаткування" всіх форм навчання / уклад.: О. В. Манойленко, С. О. Кузнецова ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2023. – 25 с.
8. Кузнецова С. О. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навчальний посібник / С. О. Кузнецова, І. Б. Чернікова. – Х. : Видавництво «Лідер». – 2016. – 318 с.
9. Кузнецова С. О. Розкриття інформації про основні засоби під час формування звітності у форматі XBRL / С. О. Кузнецова, А. О. Борисенко // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. – 2018. – Т. 23, Вип. 4. – С. 143-148
10. Кузнецова С. О. Сучасні проблеми і шляхи вдосконалення управлінського обліку витрат підприємства / С. О. Кузнецова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету : зб. наук. пр. Сер. : Економіка і менеджмент / гол. ред. Т. В. Деркач. – Одеса : Гельветика, 2020. – Вип. 45. – С. 188-192.

11.Облік зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібник / С. О. Кузнецова [та ін.] ; заг. ред. С. О. Кузнецова ; Харків. торговельно-економ. ін-т Київ. нац. торговельно-економ. ун-ту. – Харків : Іванченко І. С., 2019. – 226 с.

12.Облік, аудит і оподаткування: бакалаврський курс. Частина 1 : навч. посібник / заг. ред. М. Ю. Мардус ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2022. – 523 с (С.О. Кузнецова, доц. (розділи 1-2)).

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді:
підсумкової контрольної роботи - 40 %;
виконання розрахункового завдання - 40 %;
виконання самостійної роботи студента за кожною з пройдених з тем дисципліни - 20 %.

Екзамен виконується письмово та містить: 2 теоретичні питання і 3 ситуаційні завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/> |

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олександр МАНОЙЛЕНКО

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина ШЕВЧЕНКО